

USTAWA

z dnia 28 kwietnia 1936 r.

PRAWO WEKSLOWE

TYTUŁ I

Weksel trasowany

Dział I

Art. 1. Weksel trasowany zawiera:

- 1) nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;
- 2) polecenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;
- 3) nazwisko osoby, która ma zapłacić (trasata);
- 4) oznaczenie terminu płatności;
- 5) oznaczenie miejsca płatności;
- 6) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;
- 7) oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksłu;
- 8) podpis wystawcy weksłu.

Art. 2. Nie będzie uważany za weksel trasowany dokument, któremu brak jednej z cech, wskazanych w artykule poprzedzającym, wyjąwszy przypadki, określone w ustępach następujących.

Weksel bez oznaczenia terminu płatności uważa się za płatny za okazaniem.

W braku osobnego oznaczenia, miejsce, wymienione obok nazwiska trasata, uważa się za miejsce płatności, a także za miejsce zamieszkania trasata.

Weksel, w którym nie oznaczono miejsca wystawienia, uważa się za wystawiony w miejscu, podanym obok nazwiska wystawcy.

Art. 3. Weksel może być wystawiony na własne zlecenie wystawcy.

Trasatem może być sam wystawca.

Weksel może być wystawiony na rachunek osoby trzeciej.

Art. 4. Weksel może być płatny w miejscu zamieszkania osoby trzeciej, bądź w miejscowości, w której trasat ma miejsce zamieszkania, bądź w innej miejscowości.

Art. 5. W wekslu, płatnym za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu, może wystawca zastrzec oprocentowanie sumy wekslowej. W każdym innym wekslu zastrzeżenie takie uważa się za nienapisane.

Stopa odsetek powinna być określona w wekslu, w braku jej określenia zastrzeżenie oprocentowania uważa się za nienapisane.

Odsetki biegną od daty wystawienia weksłu, jeżeli nie wskazano innej daty.

Art. 6. Weksel, w którym sumę wekslową napisano literami i liczbami, w razie różnicy ważny jest na sumę, napisaną literami.

W razie różnicy sum, napisanych kilkakrotnie literami lub kilkakrotnie liczbami, weksel jest ważny na sumę mniejszą.

Art. 7. Jeżeli na wekslu znajdują się podpisy osób, niezdolnych do zaciągania zobowiązań wekslowych, podpisy fałszywe, podpisy osób nieistniejących albo podpisy, które z jakiegokolwiek innej przyczyny nie zobowiązują osób, które weksel podpisały lub których nazwiskiem weksel został podpisany, nie uchybia to ważności innych podpisów.

Art. 8. Kto podpisał weksel jako przedstawiciel innej osoby, nie będąc umocowanym do działania w jej imieniu, odpowiada sam wekslowo, a jeżeli zapłacił, ma takie same prawa, jakie by miała osoba, której jest rzekomo przedstawicielem. Zasady te stosuje się również do przedstawiciela, który przekroczył granice swego umocowania.

Art. 9. Wystawca odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksłu.

Od odpowiedzialności za przyjęcie wystawca może się zwolnić; zastrzeżenie, którym wystawca zwalnia się od odpowiedzialności za zapłatę, uważa się za nienapisane.

Art. 10. Jeżeli weksel, niepełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Dział II

Indos

Art. 11. Każdy weksel można przenieść przez indos, chociażby nie był wystawiony wyraźnie na zlecenie.

Jeżeli wystawca umieścił w wekslu wyrazy „*nie na zlecenie*” lub inne zastrzeżenie równoznaczne, można przenieść weksel tylko w formie i ze skutkami zwykłego przelewu.

Weksel można indosować również na trasata bez względu, czy przyjął on weksel, czy nie, a także na wystawcę lub na każdą inną osobę, wekslowo zobowiązaną. Osoby te mogą weksel dalej indosować.

Art. 12. Indos powinien być bezwarunkowy. Warunki, od których uzależniono indos, uważa się za nienapisane.

Indos częściowy jest nieważny.

Indos na okaziciela jest równoznaczny z indosem *in blanco*.

Art. 13. Indos powinien być napisany na wekslu lub na załączonej z nim karcie dodatkowej (przedłużku) i podpisany przez indosanta.

Indos może nie wymieniać indosatariusza lub może ograniczać się tylko do podpisu indosanta (indos *in blanco*). W tym przypadku indos jest ważny tylko, jeżeli został napisany na odwrotnej stronie wekslu lub na przedłużku.

Art. 14. Indos przenosi wszystkie prawa z wekslu.

Jeżeli indos jest *in blanco*, posiadacz wekslu może:

- 1) wypełnić indos nazwiskiem własnym lub innej osoby;
- 2) indosować weksel dalej *in blanco* lub na inną osobę;
- 3) przenieść weksel na inną osobę bez wypełnienia indosu *in blanco* i bez indosowania.

Art. 15. Indosant odpowiada w braku przeciwnego zastrzeżenia za przyjęcie i za zapłatę wekslu.

Indosant może zabronić dalszego indosowania; w tym przypadku nie odpowiada wobec następnych indosatariuszy.

Art. 16. Będzie uważany za prawnego posiadacza, kto ma weksel i wykaże prawo swoje nieprzerwanym szeregiem indosów, chociażby ostatni indos był *in blanco*. Przekreślone indosy uważa się w tym względzie za nieistniejące. Gdy po indosie *in blanco* następuje dalszy indos, uważa się, że indosant, który go podpisał, nabył weksel na mocy indosu *in blanco*.

Jeżeli kto przez jakikolwiek wypadek utracił posiadanie wekslu, posiadacz, który wykaże swe prawo według przepisów ustępu poprzedzającego, będzie obowiązany do wydania wekslu tylko, jeżeli go nabył w złej wierze albo jeżeli przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Art. 17. Osoby, przeciw którym dochodzi się praw z wekslu, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika.

Art. 18. Jeżeli indos zawiera wzmiankę „*waluta do odebrania*”, „*do inkasa*”, „*per procura*” lub inną wzmiankę, oznaczającą tylko pełnomocnictwo, na ten czas posiadacz może wykonywać wszystkie prawa z wekslu; nie może go jednak indosować inaczej, jak tylko ze skutkami pełnomocnictwa.

W tym przypadku dłużnicy wekslowi mogą zasłaniać się wobec posiadacza tylko zarzutami, służącymi im przeciw indosantowi.

Pełnomocnictwo, zawarte w indosie pełnomocniczym, nie wygasa przez śmierć mocodawcy ani przez to, że mocodawca utracił zdolność do działań prawnych.

Art. 19. Jeżeli indos zawiera wzmiankę „*waluta na zabezpieczenie*”, „*waluta w zastaw*” lub jakąkolwiek inną wzmiankę, wyrażającą zastaw, posiadacz może wykonywać wszystkie prawa z wekslu; wszelako indos jego ma znaczenie jedynie indosu pełnomocniczego.

Dłużnicy wekslowi nie mogą w tym przypadku zasłaniać się wobec posiadacza zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z indosantem, chyba że posiadacz, biorąc weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika.

Art. 20. Indos po terminie płatności ma te same skutki, co indos przed tym terminem. Indos jednak po proteście z powodu niezapłacenia lub po upływie terminu, ustanowionego dla protestu, ma tylko skutki zwykłego przelewu.

Aż do dowodu przeciwnego indos bez daty uważa się za dokonany przed upływem terminu, ustanowionego dla protestu.

Dział III

Przyjęcie

Art. 21. Posiadacz wekslu albo nawet każdy, kto ten weksel ma, może aż do terminu płatności przedstawić go do przyjęcia trasatowi w jego miejscu zamieszkania.

Art. 22. W każdym wekslu wystawca może zastrzec, iż weksel ma być przedstawiony do przyjęcia z oznaczeniem lub bez oznaczenia terminu.

Wystawca może w wekslu zabronić przedstawienia do przyjęcia, wyjąwszy gdy chodzi o weksel, płatny u osoby trzeciej lub płatny w innej miejscowości niż ta, w której trasat ma miejsce zamieszkania, albo płatny w pewien czas po okazaniu.

Wystawca może również zastrzec, że przedstawienie do przyjęcia nie może nastąpić przed dniem oznaczonym.

Każdy indosant może zastrzec, że weksel ma być przedstawiony do przyjęcia, z oznaczeniem lub bez oznaczenia terminu, chyba że wystawca zabronił przedstawienia do przyjęcia.

Art. 23. Weksel, płatny w pewien czas po okazaniu, powinien być przedstawiony do przyjęcia w ciągu roku od dnia wystawienia.

Wystawca może oznaczyć krótszy lub dłuższy termin.

Indosanci mogą terminy te skrócić.

Art. 24. Trasat może żądać, aby mu weksel przedstawiono ponownie do przyjęcia nazajutrz po pierwszym przedstawieniu. Osoby interesowane mogą tylko wtedy podnosić zarzut, że żądaniu temu nie uczyniono zadość, gdy żądanie stwierdzono w proteście.

Posiadacz nie ma obowiązku pozostawienia w rękach trasata weksłu, przedstawionego do przyjęcia.

Art. 25. Przyjęcie pisze się na wekslu. Przyjęcie oznacza się wyrazem „przyjęty” lub innym równoznacznym wyrazem; podpisuje je trasat. Sam podpis trasata na przedniej stronie weksłu oznacza przyjęcie.

Gdy weksel jest płatny w pewien czas po okazaniu lub gdy skutek szczególnego zastrzeżenia ma być przedstawiony do przyjęcia w terminie oznaczonym, przyjęcie powinno być datowane dniem jego dokonania, chyba że posiadacz żąda, aby było datowane dniem przedstawienia. W celu zachowania praw do zwrotnego poszukiwania przeciwko indosantom i wystawcy, posiadacz powinien stwierdzić brak daty przez protest, dokonany we właściwym czasie.

Art. 26. Przyjęcie powinno być bezwarunkowe; można je wszakże ograniczyć do części sumy wekslowej.

Każde inne odstępianie od treści weksłu, zamieszczone w przyjęciu, uważa się za odmowę przyjęcia. Wszakże akceptant odpowiada według treści swego przyjęcia.

Art. 27. Jeżeli wystawca podał w wekslu miejsce zapłaty odmienne od miejsca zamieszkania trasata bez oznaczenia osoby, u której zapłata winna być dokonana, trasat może w przyjęciu oznaczyć tę osobę. W baroku tego oznaczenia uważa się, że akceptant sam zobowiązał się zapłacić w miejscu zapłaty.

Gdy weksel płatny jest w miejscu zamieszkania trasata, może on w przyjęciu wskazać adres w tym samym miejscu, gdzie zapłata powinna być dokonana.

Art. 28 Przez przyjęcie trasat zobowiązuje się do zapłacenia weksłu w terminie płatności.

W razie niezapłacenia służy posiadaczowi weksłu, chociażby był wystawcą, bezpośrednie roszczenie z weksłu przeciw akceptantowi o wszystko, czego żądać można na podstawie art. 48 i 49.

Art. 29. Jeżeli trasat przekreślił przyjęcie przed zwróceniem weksłu, uważa się, że przyjęcia odmówił. Aż do dowodu przeciwnego uważa się przekreślenie za dokonane przed zwróceniem weksłu.

Jeżeli jednak trasat zawiadomił piśmiennie o przyjęciu posiadacza weksłu lub kogokolwiek z podpisanych na wekslu, odpowiada wobec nich według treści swego przyjęcia.

Dział IV **Poręczenie wekslowe**

Art. 30. Zapłatę weksłu można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części.

Poręczenie może dać osoba trzecia lub nawet osoba, podpisana na wekslu.

Art. 31. Poręczenie umieszcza się na wekslu albo na przedłużku.

Poręczenie oznacza się wyrazem „poręczam” lub innym zwrotem równoznacznym; podpisuje je poręczyciel.

Sam podpis na przedniej stronie weksłu uważa się za udzielenie poręczenia, wyjąwszy gdy jest to podpis wystawcy lub trasata.

Poręczenie powinno wskazywać, za kogo je dano. W braku takiej wskazówki uważa się, że poręczenia udzielono za wystawcę.

Art. 32. Poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył.

Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej.

Poręczyciel wekslowy, który zapłacił weksel, nabywa prawa, wynikające z weksłu, przeciw osobie, za którą poręczył, i przeciw tym, którzy wobec tej osoby odpowiadają z weksłu.

Dział V **Płatność**

Art. 33. Weksel może być płatny: za okazaniem;
w pewien czas po okazaniu;
w pewien czas po dacie;
w oznaczonym dniu.

Weksle z innymi terminami płatności lub z kilku następującymi po sobie terminami są nieważne.

Art. 34. Weksel za okazaniem jest płatny przy przedstawieniu. Weksel powinien być przedstawiony do zapłaty w ciągu roku od dnia wystawienia. Wystawca może oznaczyć krótszy lub dłuższy termin. Indosanci mogą terminy te skrócić.

Wystawca może zastrzec, że weksel, płatny za okazaniem, nie może być przedstawiony do zapłaty przed oznaczonym dniem. W tym przypadku termin do przedstawienia biegnie od owego dnia.

Art. 35. Termin płatności weksłu, płatnego w pewien czas po okazaniu, określa się podług daty przyjęcia lub podług daty protestu.

Jeżeli nie było protestu, przyjęcie niedatowane uważa się wobec akceptanta za dokonane w ostatnim dniu terminu, wyznaczonego do przedstawienia.

Art. 36. Jeżeli termin płatności wekslu jest oznaczony na jeden miesiąc lub na więcej miesięcy po dacie lub po okazaniu, weksel ten jest płatny w odpowiednim dniu tego miesiąca, w którym zapłata ma być dokonana. W braku takiego dnia weksel jest płatny w ostatnim dniu tego miesiąca.

Jeżeli termin płatności wekslu jest oznaczony na jeden miesiąc lub na więcej miesięcy i pół miesiąca po dacie lub po okazaniu, liczy się najpierw miesiąc całe.

Jeżeli płatność wekslu jest oznaczona na początek, na środek (np. połowę stycznia, połowę lutego i t.d.) lub na koniec miesiąca, rozumie się przez to pierwszy, piętnasty lub ostatni dzień miesiąca.

Określenie „*osiem dni*” lub „*piętnaście dni*” wyraża nie jeden lub dwa tygodnie, lecz okres całych ośmiu lub piętnastu dni.

Określenie „*pół miesiąca*” oznacza piętnaście dni.

Art. 37. Gdy weksel jest płatny w oznaczonym dniu w miejscu, gdzie obowiązuje kalendarz odmienny od kalendarza miejsca wystawienia, uważa się datę płatności za określoną według kalendarza miejsca płatności.

Przy wekslu, przekazanym z jednego miejsca na inne, w którym obowiązuje kalendarz odmienny, a płatnym w pewien czas po dacie, przelicza się dzień wystawienia na dzień, odpowiadający kalendarzowi miejsca płatności, i podług tego oznacza się termin płatności.

Zasadę ustępu poprzedzającego stosuje się także do obliczania terminów przedstawienia weksli.

Przepisów tych nie stosuje się, jeżeli z zastrzeżenia w wekslu lub w ogóle z jego treści wynika, że chciano zastosować inne zasady.

Dział VI **Zapłata**

Art. 38. Posiadacz wekslu, płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie lub po okazaniu, powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następnych dni powszednich.

Przedstawienie wekslu w izbie rozrachunkowej jest równoznaczne z przedstawieniem do zapłaty.

Art. 39. Trasat może przy zapłacie żądać wydania wekslu, pokwitowanego przez posiadacza.

Posiadacz nie może odmówić przyjęcia zapłaty częściowej.

W razie zapłaty częściowej trasat może żądać wzmianki o niej na wekslu i osobnego pokwitowania.

Art. 40. Posiadacz wekslu nie ma obowiązku przyjmowania zapłaty przed terminem płatności.

Trasat, który płaci przed terminem płatności, czyni to na własne niebezpieczeństwo.

Kto płaci w terminie płatności, zwolniony jest z zobowiązania, chyba że dopuścił się podstęp lub rażącego niedbalstwa. Obowiązany jest do sprawdzenia prawidłowości szeregu indosów, lecz nie do sprawdzenia podpisów indosantów.

Art. 41. Jeżeli weksel wystawiono na walutę, która nie jest walutą miejsca płatności, sumę wekslową można zapłacić w walucie krajowej podług jej wartości w dniu płatności. Jeżeli dłużnik dopuścił się zwłoki, posiadacz może żądać zapłaty sumy wekslowej w walucie krajowej według swego wyboru albo podług jej kursu w dniu płatności, albo podług jej kursu w dniu zapłaty.

Wartość waluty zagranicznej oznacza się podług zwyczajów miejsca płatności. Wystawca jednak może zastrzec, że suma, przypadająca do zapłaty, ma być obliczona podług kursu, ustanowionego w wekslu.

Zasad powyższych nie stosuje się do przypadku, gdy wystawca zastrzegł, że zapłata ma być uiszczona w oznaczonej walucie (zastrzeżenie zapłaty rzeczywistej w walucie zagranicznej).

Jeżeli weksel wystawiono na walutę, mającą w kraju wystawienia i w kraju zapłaty tę samą nazwę, lecz inną wartość, domniemywa się, że miano na myśli walutę miejsca płatności.

Art. 42. W przypadku nieprzedstawienia wekslu do zapłaty w terminie, oznaczonym w art. 38, każdy dłużnik może złożyć sumę wekslową do depozytu sądu miejsca płatności wekslu na koszt i niebezpieczeństwo posiadacza.

Dział VII **Zwrotne poszukiwanie z powodu nieprzyjęcia lub niezapłacenia**

Art. 43. Posiadacz wekslu może wykonywać zwrotne poszukiwanie przeciw indosantom, wystawcy, tudzież innym dłużnikom wekslowym: po terminie płatności, jeżeli zapłata nie nastąpiła, już przed terminem płatności:

- 1) jeżeli odmówiono przyjęcia w całości lub w części;
- 2) jeżeli otwarto postępowanie układowe albo jeżeli ogłoszono upadłość trasata bez względu, czy weksel przyjął, czy nie, albo jeżeli trasat zaprzestał płacenia długów, choćby to zaprzestanie nie zostało stwierdzone orzeczeniem sądowym, lub też jeżeli przeprowadzono bezskutecznie egzekucję z jego majątku;
- 3) jeżeli otwarto postępowanie układowe albo jeżeli ogłoszono upadłość wystawcy wekslu, co do którego istnieje zakaz przedstawienia do przyjęcia.

W przypadku zwrotnego poszukiwania przed terminem płatności, przewidzianego w ust. 1 pkt 2) i 3) artykułu niniejszego, sąd może udzielić zobowiązanemu zwrotnie odroczenia, które nie może w żadnym razie przekraczać terminu płatności wekslu.

Art. 44. Odmowa przyjęcia lub zapłaty powinna być stwierdzona aktem publicznym (protest z powodu nieprzyjęcia lub niezapłacenia).

Protest z powodu nieprzyjęcia powinien być dokonany w terminach, w których ma nastąpić przedstawienie wekslu do przyjęcia. Jeżeli w przypadku art. 24 ust. 1 weksel został po raz pierwszy przedstawiony w ostatnim dniu terminu, protest może być dokonany jeszcze dnia następnego.

Protest z powodu niezapłacenia wekslu, płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie lub po okazaniu, powinien być dokonany w jednym z dwóch dni powszednich, następujących po dniu płatności. Jeżeli weksel jest płatny za okazaniem, protest powinien być dokonany z zachowaniem warunków dokonania protestu z powodu nieprzyjęcia, przewidzianych w ustępie poprzedzającym.

Protest z powodu nieprzyjęcia zwalnia od przedstawienia do zapłaty i od protestu z powodu niezapłacenia.

W przypadku, gdy trasat bez względu, czy weksel przyjął, czy nie, zaprzestał płacenia długów lub gdy przeprowadzono bezskutecznie egzekucję z jego majątku, posiadacz może wykonywać zwrotne poszukiwanie tylko po przedstawieniu wekslu trasatowi do zapłaty i po dokonaniu protestu.

W przypadku otwarcia postępowania układowego albo ogłoszenia upadłości trasata, bez względu, czy weksel przyjął, czy nie, zarówno jak w przypadku otwarcia postępowania układowego albo ogłoszenia upadłości wystawcy wekslu, co do którego istnieje zakaz przedstawienia do przyjęcia, posiadacz wekslu może wykonywać zwrotne poszukiwanie już na podstawie orzeczenia, którym otwarto postępowanie układowe albo którym ogłoszono upadłość.

Art. 45. Posiadacz wekslu powinien o nieprzyjęciu lub o niezapłaceniu zawiadomić swojego indosanta i wystawcę w ciągu czterech dni powszednich, następujących po dniu protestu, a w przypadku zastrzeżenia „*bez kosztów*” - po dniu przedstawienia. Każdy indosant powinien w ciągu dwóch dni powszednich, następujących po dniu, w którym otrzymał zawiadomienie, podać do wiadomości swojego poprzednika otrzymane zawiadomienie, wskazując nazwiska i adresy tych, którzy dokonali zawiadomień poprzednich, i tak kolejno aż do wystawcy. Terminy powyższe biegną od otrzymania zawiadomienia poprzedniego.

Ilekoć w myśl ustępu poprzedzającego zawiadamia się osobę, podpisaną na wekslu, należy tak samo w tymże terminie zawiadomić jej poręczyciela.

Jeżeli indosant nie wskazał swego adresu lub podał go w sposób nieczytelny, wystarczy zawiadomienie poprzedzającego go indosanta.

Zawiadomienia można dokonać w jakikolwiek sposób, nawet przez proste odesłanie wekslu.

Obowiązany do zawiadomienia ma udowodnić, że dokonał go w przepisany terminie. Termin ten uważa się jako zachowany, jeżeli pismo z zawiadomieniem oddano na pocztę w przepisany terminie.

Kto nie zawiadomi w czasie powyżej oznaczonym, nie traci praw z wekslu, odpowiada jednak za szkodę, spowodowaną przez swe niedbalstwo, tylko do sumy, na jaką weksel jest wystawiony.

Art. 46. Wystawca, indosant albo poręczyciel przez zastrzeżenie „*bez kosztów*”, „*bez protestu*” lub przez inne równoznaczne, napisane na wekslu i podpisane, mogą zwolnić posiadacza wekslu od protestu z powodu nieprzyjęcia lub niezapłacenia, jako warunku zwrotnego poszukiwania.

Zastrzeżenie takie nie zwalnia posiadacza ani od przedstawienia wekslu w przepisany terminie, ani od obowiązku zawiadomienia. Dowód niezachowania terminu przedstawienia ciąży na tym, kto się na tę okoliczność powołuje wobec posiadacza.

Zastrzeżenie, pochodzące od wystawcy, skuteczne jest wobec wszystkich dłużników wekslowych; jeżeli pochodzi od indosanta lub od poręczyciela, ma skutek tylko wobec niego. Gdy mimo zastrzeżenia, pochodzącego od wystawcy, posiadacz dokonał protestu, sam ponosi koszty. Jeżeli zastrzeżenie pochodzi od indosanta lub od poręczyciela, koszty dokonanego protestu obciążają wszystkich dłużników wekslowych.

Art. 47. Kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie.

Posiadacz może dochodzić roszczeń przeciw jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali.

Takie samo prawo ma każdy dłużnik wekslowy, który weksel wykupił.

Dochodzenie sądowe roszczeń przeciw jednemu dłużnikowi nie tamuje dochodzenia przeciw innym dłużnikom, nawet następującym po dłużniku, przeciw któremu w pierw skierowano dochodzenie sądowe.

Art. 48. Posiadacz wekslu może żądać od zobowiązanego zwrotnie:

- 1) nieprzyjętej lub niezapłaconej sumy wekslowej wraz z odsetkami, jeżeli je zastrzeżono;
- 2) odsetek w wysokości sześć od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych od dnia płatności;
- 3) kosztów protestu, dokonanych zawiadomień, tudzież innych kosztów;
- 4) prowizji komisowej, która w braku umowy wynosi jedną szóstą od sta od sumy wekslowej i nie może przekroczyć tej stopy.

W przypadku zwrotnego poszukiwania przed płatnością będzie potrącone dyskonto od sumy wekslowej. Dyskonto oblicza się według stopy dyskontowej Banku Polskiego w dniu zwrotnego poszukiwania w miejscu zamieszkania posiadacza.

Art. 49. Kto weksel wykupił, może żądać od swoich poprzedników:

- 1) całkowitej sumy zapłaconej;
- 2) odsetek w wysokości sześć od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych od powyższej sumy, licząc od dnia wykupienia wekslu;
- 3) własnych kosztów;
- 4) prowizji komisowej od sumy wekslowej, obliczonej według art. 48 ust. 1 pkt 4).

Art. 50. Każdy dłużnik wekslowy, przeciw któremu wykonywa się lub wykonać można zwrotne poszukiwanie, może żądać, aby mu za zapłatą sumy regresowej wydano weksel, protest, tudzież rachunek pokwitowany.

Indosant, który weksel wykupił, może przekreślić indos własny oraz indosy następnych indosantów.

Art. 51. W przypadku zwrotnego poszukiwania po częściowym przyjęciu weksłu ten, kto płaci nieprzyjętą część sumy wekslowej, może żądać stwierdzenia zapłaty na wekslu i osobnego pokwitowania. Nadto posiadacz weksłu wyda mu poświadczony przez siebie odpis weksłu oraz protest celem umożliwienia dalszego zwrotnego poszukiwania.

Art. 52. Zwrotnie poszukujący może w braku zastrzeżenia przeciwnego wykonać swoje prawo także w ten sposób, że na jednego z zobowiązanych zwrotnie wystawia nowy weksel (weksel zwrotny), płatny za okazaniem i w miejscu zamieszkania zobowiązanego zwrotnie.

Weksel zwrotny obejmuje prócz sum, wymienionych w art. 48 i 49, stręczne i opłatę stemplową za weksel zwrotny.

Jeżeli weksel zwrotny wystawia posiadacz weksłu, wysokość sumy wekslowej oznaczona będzie podług kursu weksłu za okazaniem, przekazanego z miejsca płatności weksłu pierwotnego na miejsce zamieszkania zobowiązanego zwrotnie. Jeżeli weksel zwrotny wystawia indosant, wysokość sumy wekslowej oznaczona będzie podług kursu weksłu za okazaniem, przekazanego z miejsca zamieszkania wystawcy weksłu zwrotnego na miejsce zamieszkania zobowiązanego zwrotnie.

Art. 53. Po bezskutecznym upływie terminów, ustanowionych: do przedstawienia weksłu, płatnego za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu;

do protestu z powodu nieprzyjęcia lub niezapłaty;

do przedstawienia do zapłaty w razie zastrzeżenia „*bez kosztów*”,

posiadacz traci prawo do indosantów, wystawcy oraz do innych dłużników wekslowych z wyjątkiem akceptanta.

W razie nieprzedstawienia weksłu do przyjęcia w terminie, zastrzeżonym przez wystawcę, posiadacz traci prawo zwrotnego poszukiwania z powodu niezapłaconego jako też z powodu nieprzyjęcia, wyjąwszy, gdyby z treści zastrzeżenia wynikało, że wystawca chciał się jedynie uchylić od odpowiedzialności za przyjęcie.

Jeżeli zastrzeżenie co do terminu przedstawienia uczynił indosant, tylko on może się na nie powołać.

Art. 54. Jeżeli przedstawienie weksłu albo protest nie mogą być dokonane w terminach przepisanych z powodu przeszkody nie do przewidywania (ustawowego przepisu któregośkolwiek państwa albo innego wypadku siły wyższej), terminy te ulegają przedłużeniu.

Posiadacz obowiązany jest zawiadomić bez zwłoki swego indosanta o wypadku siły wyższej i o tym zawiadomieniu zaznaczyć na wekslu lub na przedłużku z dodaniem daty i swego podpisu; poza tym stosuje się przepisy art. 45.

Po ustaniu siły wyższej posiadacz weksłu powinien bez zwłoki przedstawić weksel do przyjęcia lub do zapłaty, a w razie potrzeby dokonać protestu.

Jeżeli siła wyższa trwa dłużej niż trzydzieści dni, licząc od terminu płatności, można wykonać zwrotne poszukiwanie bez przedstawienia weksłu i bez protestu.

Co do weksli, płatnych za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu, termin trzydziestodniowy biegnie od dnia, w którym posiadacz zawiadomił swego indosanta o wypadku siły wyższej, chociażby nawet zawiadomienie takie nastąpiło jeszcze przed upływem terminu do przedstawienia; co do weksli, płatnych w pewien czas po okazaniu, termin trzydziestodniowy przedłuża się o czas, w jaki po okazaniu weksel był płatny.

Okoliczności czysto osobistych, dotyczących posiadacza weksłu lub osoby, której zlecił on przedstawienie weksłu lub dokonanie protestu, nie uważa się za wypadki siły wyższej.

Dział VIII

Wyřczenie

1. Przepisy ogólne

Art. 55. Wystawca, indosant lub poręczyciel mogą wskazać osobę, która ma przyjąć albo zapłacić weksel w potrzebie.

Weksel można pod warunkami niżej określonymi przyjąć lub zapłacić przez wyręczenie na rzecz któregośkolwiek dłużnika, przeciw któremu może być wykonywane zwrotne poszukiwanie.

Każda osoba trzecia, nawet trasat lub osoba, już zobowiązana z weksłu, z wyjątkiem akceptanta, mogą być wyręczyicielami.

O wyręczeniu wyręczyciel zawiadomi w ciągu dwóch dni powszednich osobę, którą wyręcza. Jeżeli terminu nie zachowa, odpowiada za szkodę, spowodowaną przez swoje niedbalstwo, tylko do sumy, na jaką weksel jest wystawiony.

2. Przyjęcie przez wyręczenie

Art. 56. Przyjęcie przez wyręczenie może nastąpić we wszystkich przypadkach, gdy posiadacz weksłu, co do którego nie istnieje zakaz przedstawienia do przyjęcia, ma prawo zwrotnego poszukiwania przed terminem płatności.

Jeżeli na wekslu wskazano osobę, która ma weksel przyjąć lub zapłacić w potrzebie w miejscu płatności, posiadacz nie może przed terminem płatności wykonać zwrotnego poszukiwania przeciw temu, kto wskazał tę osobę, i przeciw następującym po nim dłużnikom, chyba że przedstawił weksel osobie wskazanej i że odmówienie przez nią przyjęcia stwierdzone zostało protestem.

W innych przypadkach wyręczenia posiadacz może nie zgodzić się na przyjęcie przez wyręczenie. Jeżeli jednak zgodzi się na nie, traci prawo zwrotnego poszukiwania przed terminem płatności przeciw temu, na czyją rzecz nastąpiło przyjęcie przez wyręczenie, i przeciw następującym po nim dłużnikom.

Art. 57. Przyjęcie przez wyręczenie umieszcza się na wekslu; podpisuje je wyręczyciel. Przyjęcie powinno wskazywać, na czyją rzecz wyręczenie nastąpiło; w braku tej wskazówki przyjęcie uważa się za udzielone na rzecz wystawcy.

Art. 58. Akceptant przez wyręczenie odpowiada wobec posiadacza oraz indosantów, następujących po wyręczonym, tak samo, jak ostatni.

Pomimo przyjęcia przez wyřęczenie wyřęczony i jego poprzednicy mogą za zwrotem sumy, oznaczonej w art. 48, ądać od posiadacza wydania wekslu oraz protestu i rachunku pokwitowanego, jeeli je sporządzono.

3. Zapłata przez wyřęczenie

Art. 59. Zapłata przez wyřęczenie może nastąpić we wszystkich przypadkach, w których można dochodzić zwrotnego poszukiwania po terminie płatności wekslu lub przed tym terminem.

Zapłata przez wyřęczenie obejmuje całą sumę, którą miałby zapłacić wyřęczony.

Dokonana będzie najpóźniej nazajutrz po ostatnim dniu, przepisany do protestu z powodu niezapłacenia.

Art. 60. Jeeli weksel przyjęły przez wyřęczenie osoby, mające zamieszkanie w miejscu płatności, albo jeeli osoby, mające zamieszkanie w tym samym miejscu, wskazano jako mające płacić w potrzebie, posiadacz przedstawi weksel wszystkim tym osobom i w razie nieuiszczenia zapłaty przez wyřęczenie, dokona protestu z powodu niezapłacenia najpóźniej nazajutrz po ostatnim dniu, przepisany do protestu.

W razie niedokonania protestu w tym czasie ten, kto wskazał adres w potrzebie lub na czyją rzecz nastąpiło przyjęcie, tudzież następujący po nim indosanci wolni są od odpowiedzialności.

Art. 61. Posiadacz wekslu, który odmawia przyjęcia zapłaty przez wyřęczenie, traci prawo zwrotnego poszukiwania przeciw tym, którzy byliby zwolnieni.

Art. 62. Zapłatę przez wyřęczenie stwierdza się pokwitowaniem na wekslu, oznaczając osobę, na której rzecz zapłaty dokonano. W braku takiego oznaczenia uważa się, że zapłaty dokonano na rzecz wystawcy.

Weksel i protest, jeeli był dokonany, wręczyć należy płacącemu przez wyřęczenie.

Art. 63. Płacący przez wyřęczenie nabywa prawa, wynikające z wekslu, przeciw wyřęczonemu i przeciw tym, którzy wobec wyřęzonego odpowiadają z wekslu. Nie może on jednak dalej wekslu indosować.

Indosanci, następujący po wyřęczonym, są zwolnieni.

W razie zbiegu kilku ofiarujących zapłatę przez wyřęczenie, pierwszeństwo należy się temu, kto przez zapłatę zwalnia największą liczbę dłużników. Kto wbrew temu przepisowi, mimo świadomości stanu rzeczy, płaci przez wyřęczenie, traci prawo zwrotnego poszukiwania przeciw tym, którzy byliby zwolnieni.

Dział IX Wtóröpisy i odpisy wekslu 1. Wtóröpisy

Art. 64. Weksel można wystawić w kilku jednobrzmiących egzemplarzach.

Egzemplarze te ponumerowane będą w samym tekście dokumentu; w przeciwnym razie każdy z egzemplarzy uważa się za weksel odrębny.

Każdy posiadacz wekslu może na własny koszt ądać wydania większej liczby egzemplarzy, o ile z wekslu nie wynika, że go wystawiono w jednym egzemplarzu. W tym celu posiadacz ma zwrócić się do swego bezpośredniego indosanta, który jest obowiązany zwrócić się do swego poprzednika i tak dalej aż do wystawcy. Indosanci obowiązani są do powtórzenia swoich indosów na nowych egzemplarzach.

Art. 65. Zapłata dokonana na jeden z egzemplarzy, zwalnia nawet wtedy, gdyby nie było na wekslu zastrzeżenia, że taka zapłata pozbawia ważności inne egzemplarze. Wszelako trasat odpowiada z każdego przyjętego przez siebie egzemplarza, którego mu nie zwrócono.

Indosant, który przeniósł egzemplarze na różne osoby, jako też następni indosanci odpowiadają ze wszystkich podpisanych przez siebie egzemplarzy, których im nie zwrócono.

Art. 66. Kto przesyła jeden egzemplarz do przyjęcia, powinien oznaczyć na innych egzemplarzach nazwisko osoby, u której ów egzemplarz się znajduje. Osoba ta jest obowiązana wydać go prawnemu posiadaczowi innego egzemplarza.

Jeeli wydania odmówi, posiadacz może wykonać zwrotne poszukiwanie tylko po stwierdzeniu przez protest:

- 1) że egzemplarz, przesłany do przyjęcia, mimo ądania nie został mu wydany;
- 2) że na inny egzemplarz nie można było uzyskać przyjęcia lub zapłaty.

2. Odpisy

Art. 67. Każdy posiadacz wekslu ma prawo sporządzenia z niego odpisów.

Odpis powinien dokładnie odtwarzać oryginał z indosami i wszelkimi wzmiankami, znajdującymi się na nim; należy na nim zaznaczyć, gdzie odpis się kończy.

Na odpisie można umieszczać indosy i poręczenia wekslowe w ten sam sposób i z tymi samymi skutkami, jak na oryginale.

Art. 68. Odpis powinien wskazywać osobę, u której znajduje się oryginał. Jest ona zobowiązana wydać ten oryginał prawnemu posiadaczowi odpisu.

Jeeli osoba, u której znajduje się oryginał, odmówi wydania go, posiadacz odpisu może wykonać zwrotne poszukiwanie przeciw indosantom odpisu i przeciw tym, którzy poręczyli na odpisie, dopiero po stwierdzeniu przez protest, że mimo ądania posiadacza odpisu nie wydano mu oryginału.

Jeżeli oryginał po ostatnim indosie, umieszczonym przed sporządzeniem odpisu, zawiera wzmiankę „*odtąd indos ważny tylko na odpisie*” lub inne wyrażenie równoznaczne, późniejszy indos na oryginale jest nieważny.

Dział X **Zmiany**

Art. 69. W razie zmiany tekstu wekslu osoby, które weksel podpisały po dokonaniu zmiany, odpowiadają według brzmienia tekstu zmienionego; osoby, które weksel poprzednio podpisały, odpowiadają według brzmienia tekstu pierwotnego.

Dział XI **Przedawnienie**

Art. 70. Roszczenia wekslowe przeciw akceptantowi ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia płatności wekslu.

Roszczenia posiadacza wekslu przeciw indosantom i wystawcy ulegają przedawnieniu z upływem roku, licząc od dnia protestu, dokonanego w należyтым czasie, w przypadku zaś zastrzeżenia „*bez kosztów*” - licząc od dnia płatności.

Roszczenia indosantów między sobą i przeciw wystawcy ulegają przedawnieniu z upływem sześciu miesięcy, licząc od dnia, w którym indosant wykupił weksel albo w którym sam został pociągnięty do odpowiedzialności sądowej.

Art. 71. Prawo powszechne określa przyczyny przerwania i zawieszenia biegu przedawnienia roszczeń wekslowych.

Przerwanie przedawnienia ma skutek jedynie wobec tego dłużnika wekslowego, którego dotyczy przyczyna przerwania.

Dział XII **Przepisy ogólne**

Art. 72. Jeżeli termin płatności wekslu przypada na dzień ustawowo uznany za świąteczny, zapłaty domagać się można dopiero w najbliższym dniu powszednim. Również wszystkie inne czynności, dotyczące wekslu, w szczególności przedstawienie do przyjęcia i dokonanie protestu, mogą być przedsięwzięte jedynie w dniu powszednim.

Jeżeli ostatni dzień terminu, w ciągu którego jedna z tych czynności ma być przedsięwzięta, przypada na dzień ustawowo uznany za świąteczny, termin przedłuża się do najbliższego dnia powszedniego. Dni świąteczne, przypadające w ciągu terminu, wlicza się do tego terminu.

Art. 73. Do terminów ustawowych lub w wekslu oznaczonych nie wlicza się dnia początkowego.

Art. 74. Nie są dopuszczalne dni ulgowe ani na podstawie ustawy, ani według uznania sędziego.

Art. 75. Za niepiśmiennych lub niemogących pisać może podpisać się na wekslu inna osoba, której podpis winien być uwierzytelniony przez notariusza lub władzę gminną z zaznaczeniem, że osoba ta podpisała się na życzenie niepiśmiennego lub niemogącego pisać.

Uwierzytelnienie winno być umieszczone na wekslu lub na przedłużku.

Dział XIII **Roszczenie z tytułu niesłusznego wzbogacenia**

Art. 76. Wystawca i akceptant, których zobowiązanie wekslowe wygasło wskutek przedawnienia lub zaniedbania czynności zachowawczych, są zobowiązani wobec posiadacza wekslu, o ile z jego szkodą niesłusznie się wzbogacili.

Roszczenie z tytułu niesłusznego wzbogacenia ulega przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia wygaśnięcia zobowiązania wekslowego.

Dział XIV **Kolizja ustaw**

Art. 77. Zdolność osoby do zaciągania zobowiązań wekslowych ocenia się według jej prawa ojczystego. Jeżeli prawo to uznaje za właściwe prawo innego kraju, należy je stosować.

Kto według prawa, określonego w ustępie poprzedzającym, nie ma zdolności wekslowej, mimo to jest ważnie zobowiązany, jeżeli podpisał weksel w kraju, według którego ustaw miałyby zdolność wekslową. Przepisu tego nie stosuje się do obywatela polskiego, który zaciągnął zobowiązanie wekslowe zagranicą.

Art. 78. Formę oświadczenia wekslowego ocenia się podług ustaw kraju, w którym oświadczenie zostało podpisane.

Jeżeli jednak oświadczenie wekslowe, nieważne ze względu na przepis ustępu poprzedzającego, odpowiada prawu kraju, w którym zostało podpisane późniejsze oświadczenie, ważności późniejszego oświadczenia nie uchybia okoliczność, że forma wcześniejszego oświadczenia była nieprawidłowa.

Zobowiązania wekslowe, zaciągnięte zagranicą przez obywatela polskiego, są ważne w Polsce w stosunku do innego obywatela polskiego także wówczas, jeżeli zostały zaciągnięte z zachowaniem formy, przewidzianej w prawie niniejszym.

Art. 79. Skutki zobowiązania akceptanta wekslu określa prawo miejsca płatności wekslu.

Skutki zobowiązań innych osób, na wekslu podpisanych, określa prawo kraju, w którym osoby te złożyły podpisy.

Art. 80. Terminy wykonywania zwrotnego poszukiwania określa w stosunku do wszystkich osób, które weksel podpisały, prawo miejsca wystawienia wekslu.

Art. 81. Prawo miejsca wystawienia wekslu rozstrzyga o tym, czy posiadacz wekslu trasowanego nabywa wierzytelność, która była podstawą wystawienia wekslu.

Art. 82. Prawo kraju miejsca płatności weksłu rozstrzyga, czy przyjęcie może być ograniczone do części sumy wekslowej i czy posiadacz jest zobowiązany do przyjęcia zapłaty częściowej.

Art. 83. Formę i terminy protestu, tudzież formę innych czynności, potrzebnych do wykonania lub do zachowania praw wekslowych, ocenia się podług ustaw kraju, w którym protest ma być dokonany lub czynność przedsiębiorstwa.

Art. 84. Prawo kraju miejsca płatności weksłu określa środki, jakie należy przedsięwziąć w razie zaginięcia lub kradzieży weksłu.

Dział XV **Protest**

Art. 85. Protest sporządza notariusz.

Art. 86. Protest zawiera:

- 1) nazwisko osoby, która żąda protestu, oraz osoby, przeciw której protest ma być dokonany;
- 2) stwierdzenie, że osoba, przeciw której protest ma być dokonany, nie uczyniła zadość wezwaniu, skierowanemu do niej, a nadto oświadczenie, złożone przez tę osobę, albo stwierdzenie, że jej nie zastano albo że nie można było odnaleźć lokalu jej przedsiębiorstwa lub mieszkania;
- 3) oznaczenie miejsca i dnia, w których wezwania dokonano lub bezskutecznie starano się go dokonać;
- 4) oznaczenie, ile egzemplarzy weksłu przedstawiono i jakie;
- 5) podpis organu, sporządzającego protest, pieczęć urzędową i numer protestu.

Jeżeli trasat zażąda, aby mu weksel nazajutrz przedstawiono ponownie do przyjęcia, należy o tym zaznaczyć w proteście.

Art. 87. Przedstawienie weksłu, wezwania do wydania egzemplarza lub oryginału, tudzież wszystkich innych czynności zachowawczych należy - w braku odmiennego wskazania w wekslu - dokonać w lokalu przedsiębiorstwa, a gdyby nie można było znaleźć takiego lokalu - w mieszkaniu osoby, do której wezwanie ma być skierowane. W innym miejscu, np. „*na giełdzie*”, można tych czynności dokonać jedynie za zgodą stron interesowanych.

Organ, sporządzający protest, obowiązany jest dokonać poszukiwania lokalu przedsiębiorstwa albo mieszkania osoby, do której wezwanie ma być skierowane, i odpowiada za szkodę, spowodowaną brakiem należytej staranności. Jednakże zaniedbanie lub niedokładność poszukiwań nigdy nie mogą stanowić przyczyny nieważności protestu.

Art. 88. Protest należy napisać na odwrotnej stronie weksłu albo na osobnej karcie, połączonej z wekslem. Jeżeli na odwrotnej stronie niema żadnych oświadczeń, należy pisanie protestu zacząć od brzegu, w przeciwnym zaś razie bezpośrednio po ostatnim oświadczeniu.

Jeżeli protest ma być napisany w całości lub w części na osobnej karcie dodatkowej, należy tę kartę połączyć z wekslem w ten sposób, aby nie było wolnych miejsc na odwrotnej stronie weksłu; połączenie weksłu z kartą dodatkową powinno być przypięczone pieczęcią urzędową lub przepisane treścią aktu protestowego.

Art. 89. Jeden dokument protestowy wystarczy również w przypadku, gdy na podstawie jednego weksłu skierowano wezwanie do większej liczby osób.

Jeżeli zobowiązanemu przedstawiono równocześnie kilka egzemplarzy weksłu albo jego oryginał i odpis, wystarczy umieszczenie protestu na jednym egzemplarzu lub na oryginale. Organ, sporządzający protest, zaznaczy na innych egzemplarzach lub na odpisie, gdzie protest umieszczono lub że go umieszczono na oryginale, i tę uwagę podpisze.

Art. 90. Jeżeli protest ma być dokonany z powodu częściowej odmowy przyjęcia weksłu, należy sporządzić odpis weksłu, zawierający wszystkie indosy i oświadczenia, i napisać protest na tym odpisie lub na załączonej z nim karcie dodatkowej, a o sporządzeniu protestu zaznaczyć na oryginale.

Protest z powodu niewydania oryginału (art. 68 ust. 2) należy napisać na odpisie lub na złączonej z nim karcie.

Kartę, zawierającą protest, należy połączyć z odpisem w sposób, wskazany w art. 88 ust. 2.

Art. 91. Organ, sporządzający protest, jest upoważniony i obowiązany do odbioru zapłaty i do pokwitowania.

W przypadku takiej zapłaty połączone z nią koszty tego organu ponosi osoba, przeciw której protest miał być dokonany.

Art. 92. Jeżeli organ, sporządzający protest, nie zastanie osoby, do której wezwanie ma być skierowane, w lokalu jej przedsiębiorstwa lub w jej mieszkaniu, powinien zostawić tam zawiadomienie o dokonaniu protestu, zawierające nazwisko i miejsce zamieszkania posiadacza weksłu, nazwisko wystawcy i trasata, sumę wekslową, termin płatności oraz nazwisko i lokal urzędowy organu, sporządzającego protest.

Art. 93. Przy dokonywaniu czynności zachowawczych notariusz może posługiwać się pomocnikami, których prezes sądu okręgowego na wniosek notariusza do tego upoważni.

Za działalność pomocnika w tym zakresie notariusz odpowiada solidarnie z pomocnikiem.

Art. 94. Organ, sporządzający protest, obowiązany jest przechowywać osobno odpisy protestów wraz z wypisem istotnej treści weksłu, zaopatrzone numerem, i odpisy te składać w porządku chronologicznym, w jakim protesty zostały sporządzone.

Interesowanym mogą być na żądanie wydawane odpisy tych dokumentów z ich uwierzytelnieniem lub bez niego.

Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia termin, po upływie którego dokumenty, wymienione w ustępie pierwszym, mogą być zniszczone, oraz sposób ich zniszczenia.

Art. 95. Minister Sprawiedliwości może w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Poczty i Telegrafów, wprowadzić sporządzenie przez urzędy pocztowe protestów z powodu niezapłacenia weksłu: do protestów takich stosuje się przepisy art. 86-89, 91, 92 i 94.

Dział XVI **Weksle zaginione**

Art. 96. Ten, komu weksel zaginął, może żądać od sądu grodzkiego miejsca płatności weksłu uznania go za umorzony.

We wniosku należy podać istotną treść weksłu oraz uprawdopodobnić jego utratę, jak również interes prawny, który uzasadnia żądanie umorzenia.

Sąd przez ogłoszenie w Monitorze Polskim wezwie posiadacza zaginionego weksłu do zgłoszenia się w ciągu sześćdziesięciu dni i do okazania weksłu sądowi.

Termin ten biegnie od dnia płatności weksłu, a gdyby wniosek zgłoszono po terminie płatności lub gdyby termin płatności weksłu nie był oznaczony - od dnia ogłoszenia. Końcowy dzień terminu powinien być oznaczony w ogłoszeniu według daty kalendarza.

Jeżeli w ciągu terminu, oznaczonego w wezwaniu, nikt nie zgłosi się z wekslem, sąd wyda orzeczenie, uznające weksel za umorzony.

Jeżeli natomiast posiadacz weksłu zgłosi się przed wydaniem orzeczenia, sąd umorzy dalsze postępowanie po przesłuchaniu interesowanych i po okazaniu weksłu żądającemu umorzenia.

Zarówno o wszczęciu postępowania, jako też o jego wyniku sąd zawiadomi trasata i wszystkich dłużników wekslowych, wskazanych przez żądającego umorzenia weksłu.

Art. 97. Dłużnik wekslowy i trasat, który po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania płaci weksel, czyni to na własne niebezpieczeństwo; wolno mu jednak sumę wekslową złożyć do depozytu sądowego miejsca płatności i zwolnić się przez to z zobowiązania.

Art. 98. Po ogłoszeniu wezwania o okazanie weksłu i po terminie jego płatności, żądający umorzenia może domagać się od akceptanta złożenia sumy wekslowej do depozytu sądowego albo zapłaty za zabezpieczeniem; prawo wyboru służy dłużnikowi. Złożenie do depozytu zwalnia i w tym przypadku z zobowiązania.

Art. 99. W toku postępowania o umorzenie weksłu można wykonywać zwrotne poszukiwanie przeciw wystawcy oraz indosantom, jeżeli akceptant, w braku przyjęcia trasat, pomimo wezwania nie złoży sumy wekslowej do depozytu sądowego, ani nie dokona zapłaty za zabezpieczeniem. Odmowę należy stwierdzić protestem na podstawie odpisu weksłu. Do zwrotnego poszukiwania stosuje się przepisy artykułu poprzedzającego.

Art. 100. Na podstawie orzeczenia, uznającego weksel za umorzony, można wykonywać wszystkie prawa z weksłu.

TYTUŁ II **Weksel własny**

Art. 101. Weksel własny zawiera:

- 1) nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;
- 2) przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;
- 3) oznaczenie terminu płatności;
- 4) oznaczenie miejsca płatności;
- 5) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;
- 6) oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksłu;

Art. 102. Nie będzie uważany za weksel własny dokument, któremu brak jednej z cech, wskazanych w artykule poprzedzającym, wyjąwszy przypadki, określone w ustępach następujących.

Weksel własny bez oznaczenia terminu płatności uważa się za płatny za okazaniem.

W braku osobnego oznaczenia, miejsce wystawienia weksłu uważa się za miejsce płatności, a także za miejsce zamieszkania wystawcy.

Weksel własny, w którym nie oznaczono miejsca wystawienia, uważa się za wystawiony w miejscu, podanym obok nazwiska wystawcy.

Art. 103. Do weksłu własnego stosuje się przepisy o wekslu trasowanym, o ile z istotą weksłu własnego nie zostają w sprzeczności i dotyczą: indosu (art. 11-20); płatności (art. 33-37); zapłaty (art. 38-42); zwrotnego poszukiwania z powodu niezapłacenia (art. 43-50, 52-54); zapłaty przez wyręczenie (art. 55, 59-63); odpisów (art. 67 i 68); zmian (art. 69); przedawnienia (art. 70 i 71); dni świątecznych, obliczania terminów i zakresu dni ulgowych (art. 72, 73 i 74); sposobu uwiaryczniania podpisów osób niepiśmiennych lub niemogących pisać (art. 75); roszczenia z tytułu niesłusznego z bogacenia (art. 76); kolizji ustaw (art. 77-80 i 82-84); weksli zaginionych (art. 96-100).

Również stosuje się do wekslu własnego przepisy o wekslu płatnym u trzeciego lub w innej miejscowości, niż miejsce zamieszkania trasata (art. 4 i 27), o zastrzeżeniu odsetek (art. 5), o różnicach w oznaczeniu sumy wekslowej (art. 6), o skutkach podpisu, złożonego w warunkach, przewidzianych w art. 7, o skutkach podpisu osoby, działającej bez pełnomocnictwa albo przekraczającej jego granice (art. 8), o wekslu in blanco (art. 10) oraz o protestach (art. 85-95) z tą różnicą, że protest ma być dokonany przeciw wystawcy.

Do wekslu własnego stosuje się również przepisy o poręczeniu wekslowym (art. 30-32); w przypadku, przewidzianym w ustępie ostatnim art. 31, jeżeli poręczyciel nie wskazał, za kogo poręcza, uważa się, że poręczenie dał za wystawcę.

Art. 104. Odpowiedzialność wystawcy wekslu własnego jest taka sama, jak akceptanta wekslu trasowanego.

Weksle własne, płatne w pewien czas po okazaniu, powinny być w terminach, oznaczonych w art. 23, przedstawione celem zaznaczenia wizy przez wystawcę. Termin po okazaniu biegnie od daty wizy, podpisanej przez wystawcę na wekslu. Jeżeli wystawca wzbrania się umieścić wizę lub zaopatrzyć ją datą, odmowę należy stwierdzić protestem (art. 25); od daty protestu biegnie termin, w jaki po okazaniu weksel był płatny.

TYTUŁ III

Przepisy końcowe i przejściowe

Art. 105. Z dniem wejścia w życie prawa niniejszego traci moc rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1924 r. o prawie wekslowym (Dz. U. R. P. Nr 100, poz. 926) wraz z wydanymi na jego podstawie rozporządzeniami.

Art. 106. Ilekroć przepisy prawne powołują się na dotychczasowe prawo wekslowe, stosuje się odpowiednio przepisy prawa niniejszego.

Art. 107. Rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, ustali, które instytucje są izbami rozrachunkowymi.

Art. 108. Pozostają w mocy przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 509), z wyjątkiem przepisów art. 2 ust. 3 i art. 7 pkt. 2), które tracą moc w stosunku do weksli, wystawionych po wejściu w życie prawa niniejszego.

Art. 109. Przepisów prawa niniejszego nie stosuje się do weksli, wystawionych przed jego wejściem w życie.

Art. 110. Wykonanie prawa niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 111. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1936 r.

Artykuły

Narzędzie finansowe jakim jest weksel nie zmieniło się od czasów międzywojennych. W Polsce nadal obowiązuje prawo wekslowe ustanowione w latach trzydziestych. (Chyba w tej kwestii górę wzięł rozsądek, bo co jest dobre, to lepiej nie poprawiać).

Definicja: WEKSEL to papier wartościowy o określonej dokładnie przez prawo wekslowe formie, charakteryzujący się tym, że złożenie na nim podpisu stanowi podstawę i przyczynę zobowiązania wekslowego podpisującego.

Weksel jest wymiennikiem co oznacza, że przez jego wystawienie i wydanie można otrzymać w zamian towar, usługę lub pieniądze.

Rodzaje weksli:

1. **Weksel własny** - (inaczej suchy, prosty, sola) zawierający bezwarunkowe przyrzeczenie wystawcy zapłacenia określonej sumy pieniędzy we wskazanym miejscu i czasie.
2. **Weksel trasowany** - (inaczej ciągniony lub trata) zawierający skierowane do oznaczonej osoby bezwarunkowe polecenie zapłacenia określonej sumy pieniędzy w oznaczonym czasie i miejscu.

Weksel może pełnić w obrocie gospodarczo - finansowym różne funkcje:

1. Funkcja płatnicza - jako środek płatniczy może zastępować pieniądź.
2. Funkcja kredytowa - może być opatrzony klauzują odsetkową.
3. Funkcja obiegowa - może być przekazywany z rąk do rąk poprzez indos.
4. Funkcja gwarancyjna - może stanowić zabezpieczenie kredytu, pożyczki lub operacji gospodarczych.
5. Funkcja refinansowa - kwotę weksla minus odsetki dyskontowe można otrzymać przed terminem płatności.

Uczestnicy stosunku wekslowego:

1. **Wystawca** - osoba fizyczna lub prawna posiadająca zdolność wekslową. Wystawców weksla może być kilku.
2. **Płatnik** - osoba fizyczna lub prawna zobowiązana do zapłaty. W wekslu własnym 1=2.
3. **Remitent** - osoba fizyczna lub prawna, na której zlecenie lub na której rzecz weksel ma być płatny. Kilku remitentów może działać wspólnie lub oddzielnie.
4. **Akceptant** - osoba oznaczona przez wystawcę jako płatnik, która weksel akceptowała. Staje się przez to głównym dłużnikiem wekslowym (tylko trasowany).
5. **Indosant** - osoba przekazująca prawa z weksla innej osobie w drodze indosu. Pierwszym indosantem jest zawsze remitent, 3=5.
6. **Indosatariusz** - osoba, która nabyła weksel w drodze indosu.
7. **Poręczyciel** - osoba, która awalizuje weksel. Poręczać można za 1, 4 i 5.
8. **Domicyliat** - osoba fizyczna lub prawna, w której mieszkaniu lub siedzibie weksel ma być płatny, np. bank płatnika. **Domicyl** - miejsce, w którym ma nastąpić płatność.
9. **Wyřęczyciel** - osoba, która płaci weksel w potrzebie.
10. **Regredient** - osoba, która weksel wykupiła i dochodzi należności od poprzedników w drodze protestu.

Aby weksel był ważny musi posiadać kilka niezbędnych formalnych elementów. Należą do nich:

Weksel Własny

- miejsce wystawienia weksla,
- data wystawienia weksla,
- suma wekslowa cyfrowo,
- oznaczenie terminu płatności (szerzej o tym dalej),
- bezwarunkowe przyrzeczenie zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej,
- oznaczenie rodzaju weksla (sola, własny, suchy, prosty),
- nazwa "weksel" w samym tekście dokumentu,
- remitent,
- suma wekslowa słownie,

- domicyliat,
- miejsce płatności weksła (domicyl),
- podpis wystawcy weksła własnego.

Weksel trasowany

- miejsce wystawienia weksła,
- data wystawienia weksła,
- suma wekslowa cyfrowo,
- oznaczenie terminu płatności (szerzej o tym dalej),
- bezwarunkowe przyrzeczenie zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej,
- oznaczenie rodzaju weksła (trasowany, trata, ciągniony),
- nazwa "weksel" w samym tekście dokumentu,
- remitent,
- suma wekslowa słownie,
- nazwisko osoby(nazwa), która ma zapłacić (trasat),
- domicyliat,
- miejsce płatności weksła (domicyl),
- podpis wystawcy weksła trasowanego (trasanta).

Termin płatności według polskiego Prawa wekslowego to:

- za okazaniem (a'vista),
- w pewien czas po okazaniu (wizowanie weksła),
- w oznaczonym dniu,
- w pewien czas po dacie.

Klauzule wekslowe podzielić można na trzy rodzaje: 1) uznane przez prawo wekslowe, 2) obojętne - uważane za nie napisane, 3) unieważniające weksel.

Klauzule uznane przez prawo wekslowe:

- klauzula odsetkowa - jest skuteczna gdy: umieszczono ją na wekslu płatnym za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu, stopa procentowa jest określona na wekslu, wpisu tego dokonał wystawca weksła.
- klauzula zakazująca indosowania,
- klauzula nakazująca przedstawienie weksła do przyjęcia,
- klauzula zabraniająca przedstawienie weksła do przyjęcia,
- zwalniająca od protestu.

Klauzule obojętne:

- klauzula odsetkowa na wekslu płatnym w oznaczonym dniu lub w pewien czas po dacie,
- warunki, od których uzależniono indos,
- Klauzula odsetkowa na wekslu płatnym za okazaniem bez podania stopy procentowej.

UWAGA Klauzule unieważniające weksel:

- klauzula naruszająca bezwarunkowy charakter przyrzeczenia lub polecenia zapłaty,
- klauzula ustalająca inny, poza czterema ustawowymi, termin płatności,
- klauzula ustalające kilka terminów płatności.

Obrót wekslowy jest opodatkowany. Obowiązek podatkowy powstaje w momencie wpisania na wekslu kwoty. Zatem weksle wystawione in blanko nie podlegają opłacie skarbowej do momentu wypisania kwoty zobowiązania.

INDOS - jest to klauzula przenosząca prawa z weksla umieszczona na jego rewersie lub na jego przedłużku. Weksel zaopatrzony chociażby w jeden indos nazywa się RYMESA. Indos przekreślony uważa się za niebyły. Indos musi być: bezwarunkowy, a każdy warunek przy indosie uważa się za nie napisany, całkowity - na całą kwotę. Musi być zachowany ciąg indosów. Pierwszym indosantem jest zawsze remitent.

Rodzaje indosów:

- imienny - tzw. zupełny - wskazuje na osobę, na którą przenosi się weksel,
- in blanco - tzw. otwarty, niezupełny - nie ma wymienionego indosatariusza. Najczęściej zawiera tylko podpis indosanta,
- pełnomocniczy - (waluta do inkasa) indosatariusz otrzymuje od indosanta pełnomocnictwo do wykonywania w jego imieniu praw wekslowych. Każdy następny indos musi być pełnomocniczy,
- zastawniczy - (waluta w zastaw) stosowany podczas oddawania weksla w zastaw indosatariuszowi.

Dłużnicy wekslowi główni i uboczni.

Główni:

- wystawca weksla własnego,
- wystawca weksla trasowanego do momentu jego zaakceptowania przez płatnika,
- akceptant weksla trasowanego,
- wszyscy poręczyciele w/w osób.

Uboczni:

- wystawca weksla trasowanego po jego zaakceptowaniu przez płatnika,
- wszyscy indosanci,
- wszyscy poręczyciele w/w osób.

Przyjęcie / zaakceptowanie weksla odbywa się na przedniej stronie weksla, słowami: "przyjmuję", "akceptuję", "akcept" i podpis lub sam podpis. Na rewersie weksla, słowami "przyjmuję", "akceptuję", "akcept" i podpis. Tu sam podpis nie wystarczy (byłby zrozumiany jako poręczenie).

Akcept musi być bezwarunkowy. Warunek jest powodem do protestu weksla. Jedynym warunkiem zgodnym z prawem może być warunek ograniczający kwotę. Akcept należy opatrzyć datą w przypadku gdy weksel jest płatny w pewien czas po okazaniu, jeśli weksel ma być przedstawiony do przyjęcia w oznaczonym terminie.

Poręczenie wekslowe - AWAL odbywa się poprzez podpis na przedniej stronie weksla, o ile nie jest to podpis wystawcy weksla lub trasata. Na tylnej stronie weksla lub na jego przedłużku, słowami "poręczam", "gwarantuję", "awal" i podpis. Każdy warunek przy poręczeniu, poza klauzulą ograniczającą kwotę, unieważnia poręczenie. Poręczenie powinno wskazywać za kogo je dano. W razie braku takiej wskazówki uważa się, że poręczenia udzielono za wystawcę. Poręczyciel odpowiada tak, jak ten za kogo poręczył.

ZAPŁATA WEKSLA

Posiadacz weksla płatnego w oznaczonym dniu, w pewien czas po dacie lub po okazaniu, powinien przedstawić go do zapłaty:

1. w dniu płatności (jeśli jest to dzień powszedni),
2. w dniu wymagalności (następnym dniu powszednim po dniu świątecznym),
3. w jednym z dwóch następnych dni powszednich.

Jeśli nie dopełni tego obowiązku w podanych wyżej terminach, to traci on prawo do zwrotnie zobowiązanych za wyjątkiem głównych dłużników wekslowych.

Weksel należy przedstawić do zapłaty:

- Akceptantowi lub wystawcy weksła własnego, gdy nie był domicylowany,
- Wyłącznie domicyliatowi, gdy na wekslu wymieniony był domicyliat.

Zmiana terminu płatności weksła może nastąpić poprzez wymianę weksła lub poprzez skreślenie na wekslu pierwotnej daty płatności i wpisanie nad nią nowo ustalonej daty. Należy jednak uzyskać ponowne podpisanie weksła przez osoby zobowiązane. Zmiana/ustalenie terminu płatności może się odbyć poprzez zaakceptowanie weksła z nowym terminem płatności. Jeżeli jest to wskazane należy uzyskać ponowne podpisanie weksła przez osoby zobowiązane wekslowo.

PROTEST WEKSLA jest to urzędowe stwierdzenie faktu nie zaakceptowania weksła lub niezapłacenia sumy wekslowej we właściwym terminie. Protest sporządzany jest przez notariusza na wekslu lub na przedłużku weksła, na trwale połączonym z wekslem. Stanowi on niezbity dowód w procesie wekslowym i utrzymuje odpowiedzialność wszystkich dłużników wekslowych.